సాహితీస్రవంతి

సీరియల్

నీలాంటి ఒకరు

తమిళం : జయకాంతన్

అనువాదం : "సాక్షి"

"ఇలా కూర్చో" అంటూ మందానికి పక్కగా చేయిపెట్టి చూసింది తంగం.

మనస్సు లేకపోయినా, కాదని, చెప్పటానికి ధైర్యవచక చూర్చున్నాడు చిట్టి.

కొంచం సేపూరుకొని ఆమె తిరిగి క్షీణ స్వరంతో యిలా అంది:

"నీవు ఓర్చివట్టటానికి ముందుగానే నా మానం పోయిందిరా... ఇదిగో చూడు. ఇది నీ చెల్లెలు: ఆపుడు - నీవుండిన కడుపులోనే నీలాగే పదిమాసాలు మోసి మిగిలిన రక్తమే. మొదట్లో నాలాంటి ఆడది కావటంచేత యెన్ని బాధలుపడవలసి వుంటుందో అని ఆలోచించాను... అయితే, నీలాంటి ఒక అన్న నాకు వున్నట్లయితే యిలా తయారై కష్టపడి వుండేదాన్నిగాదు. అందుచేతనే - నీ రోషం, కోపం విడిచిపెట్టకే: మనలాంటి మనుషులను అదేనురా సొత్తు, రక్త. నీవు పాపను చూస్తావుగదూ: ఇదుగో. నీ చెల్లెలు! నిదోష మెయిగనిచిత్త. మామీద వుండే కోపంతో నన్ను చూసినట్లుగాక. నీవనుకున్న (వకారం. నీఇష్టం వచ్చినట్లు నడుచుకోరా నాన్నా... ఇది నా చెల్లెలు అని చెప్పుకోవిగర్వించేరంగాముంచుకు తీసుకుపోతేనే. మామీద నీవు చూపుచూపిన కోపానికంతటికీ న్యాయం కలుగుతుంది" అంటూ కండ్లుమూసింది. దాంచేసు మౌనం తరువాత దగ్గరనే కూర్చుండి వసిపాపను చూస్తూవున్న చిట్టినిచూసి. 'సమాధాన' ధోరణితో మందహాసం చేసింది తంగం.

"ఏమిటి, ఆలోచించావా? నీ చెల్లెలిని పెంచుతావా?" అంటూ అడిగింది.

అన్నదు చిట్టిని ఆ పసిగుడ్డుమీద, అది తన తోడబుట్టిన బిడ్డనో - తల్లిమీదనుంచే ప్రేమ తీరక మరో మార్గం లేకనో - ఆతని కొక విధమైన జాలి యేర్పడింది. ఆ శిశువును చూడగానే అతడికి చాల పానుభూతి యేర్పడింది. కన్నులుగూడ చమ్మగిల్లాయి. ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు. ఆమె అడిగిన దానికి తలుపుగా తలనుమాత్రం ఆడించాడు చిట్టి.

మరుసటిదంతా ఆమె మూసిన కళ్ళను తెరవలేదు. రాత్రంతా అక్కడే వున్నాడు చిట్టి. హాస్పిటల్ వరండాలోని గడియారం తొమ్మిది కొట్టటానికి యింకా అయిదు నిమిషాలు తక్కువ...

వాడ్డులో తంగం మందంద్గరనుండి "అమ్మో. నా కూతురా" అంటున్న అన్నమ్మ మనుషులకంఠాన్ని విని లేచి నడిచిన చిట్టి. "అమ్మో. చిట్టి!" అంటూ ముసలిది యేడ్వటం విని వాడ్డువేపు పరుగెత్తాడు.

15

తంగం కథ పూర్తయింది: అతడొక చెల్లెలికి అన్నయ్యాడు. తనచే జనకుడ్యందుకోవడి దూరంచేయబడిన తల్లి కోరికను అంగీకరించడంలో మాత్రమే గాదు. అందులో వాస్తవం వుండటంచేత. అది తన జీవితానికే అర్థంకావటంచేత అధారాన్ని మోయటానికి తయారయ్యాడు చిట్టి.

ఆ భారం చేతుల్లో ఒక శిశువుగా కనిపించి నప్పటికీ, అతని హృదయంలో ఒక ప్రవంతంలా భారమైంది...అయినప్పటికీ. అందులో పరిత్యక్తని అవందాన్ని చూశాడు చిట్టి.

హాస్పిటల్‌నుండి చేతుల్లో శిశువుతోను. అన్నమ్మ అప్పటికే రిక్షాలోవచ్చి అతడు యిండి దగ్గర దిగిన తరువాత. గుమ్మాలలో నిలుచుండి వున్న వారందరూ కోపున యేడ్చారు.

ఎదురింటి అంమేలు వెక్కివెక్కి యేడుస్తూ పలుగుపనవచ్చి, చిట్టిచేతుల్లోని శిశువు నందు కొనటానికి చేతులు చాసింది.

ఇంటిలోని ప్రతి వస్తువులోను తంగం యొక్క ప్రతిరూపం, ఆమె యిక లేదనే భావం కనిపించాయి.

అప్పుడు గూటిలోని ప్లాస్టిక్ డబ్బా నెలరెండుముక్కలు చిట్టికంటిలో పడ్డాయి.

అది విరిగిపోవడానికి గలకారణం, అది విరిగిపోయిన నాడు తంగం సింగారించుకొన్న రీతి, అటుతరువాత జరిగిన ఘటనలు — అన్నీ చిట్టి మనస్సులో ఒక్కొక్కటిగా కనిపించడంగాయి. ఇప్పుడు వాటన్నిటిని మర్చిపోయి స్వస్థతం తాను, తన చెల్లెలు మునలిదాన్ని (పేమతో తడుముతూ ధీర్ఘ సాగాడు.

"అవ్వా...అవ్వా!—

"ఏమిటిరా బంగారం? ఎందుకేడుస్తున్నావు"

"మా అమ్మ...అమ్మ అమ్మ జ్ఞాపకాని కొచ్చిందవ్వా" అంటూ అతడు వెక్కివెక్కి యేడ్చుతూ వుండే. 'అమ్మోకొడుకా!"అంటూ అలమేయడుచ్చూ.చిట్టినీపునుతడుముతూఅంది

"చిట్టిదాయా! ఏ యమ్మ మాయామమ్మ మెరుగని దేవతరా. ఆమెను తలుచుకొని హాయిగా విశ్రమో!"

చిట్టి తన తల్లికి మనస్సులో నమస్కరించి పూజిచటానికి వెళ్ళేసు దు లోపలికివెళ్ళి, ఉయ్యాలలోనున్న శిశువుపై గుడ్డ తొలగించి చూచాడు. గోడమున్న దీపకాంతి ఉయ్యాల లోని శిశువు ప్రసరించింది.

నిద్రపోతున్న శిశువు ముఖంలో - ఎవరినో చూసి ఆర్తపుష్టితో నవ్వుతున్నట్లుగా కనిపిచిన ఆ నవ్వు, చిట్టి శరీరంలోనికి ప్రవహించి, కాంతిని (ప్రసరింపచేసింది.

(సమాప్తం)

స్వీకారం

శ్రీ దుర్గా సప్తశతి

పెద్ద [illegible] ప్రచురణ

ఆధ్యాత్మ (ప్రచారక సంఘము,

విక్రమపురి - రాజమండ్రి.

సియెట్ టైర్సు అప్ ఇండియా లిమిటెడ్ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా డా॥ అంగెలా టియార్డో, కర్రిరాయ్‌ల వివాహం యీమధ్య బొంబాయిలో జరిగినది.

సముద్రం హోరుమంటూ, హోరెత్తుతోంది. పరిగిన రెక్కలూ, నల్లరాయి బండల మీద నుంచి తెల్లగా నురుగులుకక్కుతూ దాని చుట్టూరాంతే తమషాగా ఉంటే కొంచెం సరదాగా తెరలంలో కాస్సుపట్టి చూస్తున్నాడు. పిల్లలు మరికొందరు ఇసుకలో అల్పిస్సులు ఏరుకొని పిల్చిగూసు కట్టుకొని విరోజిస్తున్నారు. సుదూరాన దిగంత రేఖదగ్గర సముద్రము ఆకాశము కలసిపోయినట్లు దాదిస్తోంది. తనని తెలియలకట్టదగ్గర బందిం చారనేమో సముద్రము అదే పనిగా అరుస్తున్నాడు. 'వస్తాడు అప్పుడు చూసిస్తాడు నాకసి, ఇప్పటికి తిరిగి పోతాను.' అన్నట్లుగా దూసుగా వచ్చిన కెరటాలు మళ్ళీ వెనక్కు పోతున్నాయి. దూరాన కొండమీద లైటువెలిగింది. సముద్రముమీద ఓడలనిండా దీపాలు. వెలిగి దూరాన్నించి చిన్నవిగా కనిపిస్తున్నాయి. చెప్పవాళ్ళ నావలు తీరాన్నిండి కాస్సేపు కనిపిస్తూ, కాస్సేపు కాదలేకుండాపోతూ మళ్ళీ వస్తున్నాయి. రిప్పుమని దరిగారి వేస్తోంది. కారదకు ఆలోచిస్తూండే. తన జీవితము నట్టనడి సముద్రానున్న నావ దుందుమూ ఉంది. ఏ క్షణాన్నైనా ఆ నావ మునిగిపోవచ్చు. యుద్ధములో సైనికుడుగా నున్న తర (బతుకుమీద తన జీవితము ఆధారపడియుంది. ఏరిలో లెట్లు వెళగగానే తన హృదయంలో ఒకసారి కళ్ళకు అద్దుకొని ఇంటికి బయలు దేరదానికి నడక మేగు హెచ్చించింది. ఎత్తు నిలాలుగా యున్న ఈ విశాలవట్టణము రోదున నడవడం కష్టమే. ఆ చుట్టుపు తిరగగానే ఇంటి రోడ్డు. అదే అన్నతి ఈ ఊరిలో ఏ వీక్షకు నుంచి చూచినా భయంకరంగా కన్పించే అన్నతి ఇంటిదగ్గరగోసు ఈ పాటికి. అదు కొని వచ్చిపుటాను. శూన్యంగా ఉన్నయిల్లు చూస్తే లోపలికి వెళ్ళబుద్ధి చేయదు. తాళం తీసి లైటువేసింది. రెండవపారి వందబుద్ధిగాక ప్రొద్దున్న అన్నమే తను కాస్తతిని గోపికి పెట్టింది.

అరి ఆడి వచ్చాడేమో పిల్లవాడు త్వరగానే వరుకొని నిద్రపోయాడు. తనకో రాత్రిప్ల మరీ భయంకరంగా ఉంటాయి. ప్రొద్దున్న ఇంటామె గోపినన్న మాటలు ఎంత మరచి పోదామన్నా తనను ఇంకా వేధిస్తూనేఉన్నాయి. గోపి వీధిగేటు తీశాడని అందువల్ల మేకలు మొక్కలు తిన్నాయని ఒకసారి. వాడూ వాడి స్నేహితులు వంపు త్రిప్పి అక్కడ కూర్చుని స్నానం చేశాడు. అని ఒకసారి ఇలా ఇంటా నిడ నిష్కారంగా నానామాట్లు అంది.

"పెధవపిల్లలు. పెధవసంత. పిలాను ఒక్కడ్డైనా పదిమందిపిల్లల పెట్టుబాలూ! ఇల్లు ఖాళీచేసి పొమ్మన్నా పోరు బాబు, పాడుగొడవ వచ్చు తప్పేస్తే పాడై పోరూ."ఒక దేవాధింపు. పాపం సాధారణంగా అల్లరిపనులకు వెళ్ళే రకంకాదు గోపి, వాడు వీధిగేటువేసి వెళ్ళేక ఇంటివారిపిల్లలు అతలువులుతీసి వెళ్ళడం తనూ చూసింది. అయితే ఏం అతీంరలు వీడి మీద పడ్డాయి. సాధారణంగా కొంతమంది పిల్లలు తమ పిల్లలు ఎంత తప్పునని చేసినా నవ్వి ఊరుకుంటారు. ఎదుటి పిల్లల. ఒక్క పొరపాటు కూడా క్షమించలేరు. తమ పూరిలో మనుషులేలు. అందుచేత సరదాగాడ్డి ఇంటావిడ చూచనప్పుడు వీరు వంపు క్రింద నాల్లో రక్తంపుడు వీరు (ప్రవహించే వుప్పుడు యుద్ధములు రావని" అ యిడు న్నర చేం సంవత్సరాల తర్వాతలో నద్య లాగునేల అటువుపరంగలకు పైగా యుద్ధాలు జరిగేయట, (ప తీ రెండు సంవత్సరాలకి అ యి దే సి యు ద్ధా లు జరుగుతున్నాయట. ఇవి భాగ్యమైన గారి నీరు. దూ ము ల లో, భూమి నాదే అని మానవుడు నిశ్చయించుకోవటం వలనే కదా! ఈ నష్టరాలు, కలకలు. ఇంకా శాస్త్రం అభివృద్ధి చెందితే గారి, ఆ కాశం,

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

కథానిక

సైనికుని భార్య స్వగతం

శ్రీమతి అడవికొలను పార్వతి

స్నానము చేస్తూ మహాధానంద పడతాడు. అడ్డికున్నవాళ్ళు మంచుదగ్గర స్నానం చేయరాదు. అనేది ఇటూనిడ మతం. కర్మము దాంక సూచికి ఒకనాడు అనిడ అక్కడ లేదనుకుని మంచుకింద స్నానానికి కూర్చున్నాడే ఇంటావిడ కంట ఆ తప్పు పడకూడ పడుతుంది. పోనీ చిన్నపిల్లవాడు కదా అని మాసీ చూడనట్లు ఉపకోనక ఇక అలోచ రానణుకుడు మొకుడు పెట్టుంది. గది. వసారాకి ఇరువైపు రూపాయలు. అంత అడ్డెరిక్షి గుమస్తా ఆఫీసరు వణికినట్లు వణక వణికినదే అయినా ఏదో ఒక ఐక చిరాట్టు తప్పదు. ఈపట్టణాలలో స్వంతమేకూ కాద్దు గంపాను ఉండాలి గాని పద్యతరగతివాళ్ళు ఇతక లేమ, తను ఉన్నో విక్షేపంలాటి స్వంతఇలు ఉన్న భూమిని పాగుచేసుకుంటూ వుండక ఉద్యోగంఅంటూ ఈ ఊరు వచ్చాడు తన

సియెట్ టైర్సు మేనేజింగ్ డైరెక్టరు

వివాహ సందర్భంగా తీసిన ఫొటోలు

వివాహ సందర్భములో అంగెలా టియార్డో రిజిష్టరులో సంతకము చేస్తున్న దృశ్యం అనుపటు ఎడమవైపున చివర పి యెట్ జనరల్ సేల్స్ మేనేజరు శ్రీ సి. పి. మల్‌హోత్రా

తల్లి అయినా వ్యవసాయంలో మటుకు లాభంవచ్చి తస్తోందా? తాత తండ్రులకి తను తరం వచ్చేసరికి ఏదో నాలుగు ఎకరాల భూమి మిగిలింది. బావతో తను మన భూమి సేద్యానికి చాలకపోతే ఇరవల భూమి కొంత కౌలుకు తీసుకొని అక్కడే ఉండాలి అంది. ఉద్యోగం, పట్టణ వాసం మోజులోపడి, తన మాట ఏ నలేదు. పట్టణవాసం వచ్చిన ఏ కొద్దిరోజులు సుఖంగా గడిచిందో ఆక్కడ నుంచి మా యదారి యుద్ధం రానే వచ్చింది. బావ సైన్యంలో చేరనూ చేరాడు, తనను ఓదారుస్తూ ఇలా అన్నాడు.

"చూడుసరూ! నేను ఇంకా పెద్దవదవలు ధనం వస్తుందని ఈ యుద్ధంలో చేరలేదు. నాలాంటి యువకులంతా దేశమాతకు ఏకొంచెమైనా, సాయపడగల్గి నప్పుడే అమ బుంగం కొంచెమైనను తీర్చుకోగల్గుతాం. ఎక్కడో యుద్ధం జరుగుతోంది. ఎవరో సైన్యంలో చేరుతాడు. మనకెందుకు ఈ బాధని ఎవరికి వారు. అనుకుంటే దేశం నాశనమైపోదా? పదిమంది రక్షణ కోసం ఒకడు బలియైనా అనివార్యమే. మన యువకులంతా తమ స్వార్థాలు చూసుకొని చేతులు ముడుచుకొని ఇంట్లో కూర్చుంటే నూయాయాస్సు మన దేశాన్ని ఆక్రమిస్తే నీలాంటి స్త్రీలకు రక్షణ వుంటుందా? మన సంస్కృతిని నాశనంచేసి మన సంపదను దోచుకోరా? మాను మన దేశంలో మాందాల. సుభద్ర, సత్యభామ, రాణీ రుద్రమ వంటి వీరవనితలు లెక్కకు మించి యున్నారు. అదేశంలో పుట్టిన నీవు సంతోషముగా యుద్ధానికి నన్ను పాగనంపాలి. నీవు ఇక్కడ బాబును నక్షమగా పెంచుతూ నాకు ధైర్యాన్ని పుంగొల్పుతూ ఉత్తరాలు వ్రాస్తూంటే అక్కడ యుద్ధంలో నా విధి నక్రమంగా నెరవేరుస్తూంటాను. తరచు ఉత్తరాలు వ్రాస్తూండు. కలవు నాకోసం కూడా కూడా తరవుడు పెట్టుబడిగా పనిచేయగల్గిన నీవు నాకు ఆదర్శంగా ఇక్కడ ఉండాలి గదా! అదేనా నా ఆజ్ఞ" అని (బతిమాలి అయిన ఈ దీపంలో లేకపోయినా తను చెప్పిన చెప్పితే ఏమౌదదని, తను దరిదాపు మ్యూల్ ఫైనల్ ఆదారంగా ఇక్కడ ఉద్యోగం చేస్తోంది. ఈ యుద్ధము ఇంతలో ముగియక బావ రాక ఆలస్యమైతే తన తరి. [illegible] మామూలు పనిపాట్లు దగ్గుపెట్టేనే మంచిది. అయినప్పుడు మర్యాద వుండే కొంచెము ధైర్యంగా ఉంటుంది. "అయినా దేశం కోసం విరక్తం చూసి వాళ్ళు ఇక్కడో. మరణమో తేల్చుకుంటారు." దగ్గరయిన వాడు అన్నమాట వంటుకే, ఈడుపాలు అన్నిరకాలుగా ఎప్పుడు అడవాని ఉంటే, ఇంటగా ఇపుడు దనికోసే ఏదాధ పుంతను. తను యుద్ధంలోకి వెళ్తే

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

"Account Test for : Executive Officers, Subordinate Officers Part 1 & II P. W. D. Deputy Inspectors & Headmasters Test Zilla Parishad Account Test, Postal Tuition Offered, Prospectus Free Apply Account Test Institute, Egmore Madras-8.

నారసింహ లేహ్యం

బంగారు వంటిది. సేహము, విక్కాక విస్తుత్తువను హరించిబలమును, రక్తవృద్ధిని కలిగించును. 20 తు. డబ్బీ రు. 4-00.

రోజాపుష్ప లేహ్యము

అజీర్ణం, గర్భవాతం, మలబద్ధకం హరించి దక్కగా విరేచనమును, జీర్ణశక్తిని కలిగించును. 15 తు. డబ్బీ రు. 1-50. పోస్టేజి రు. 1-80. మా క్యాటలాగు, ర్యాలండను ఉచితం పి.సి.పి. అండ్ కో., ఆయుర్వేదనమాలం. పెరిదేపి. నెల్లూరిజిల్లా.

1964 సంవత్సరపు వాడది

ప్రసాద్

PRASAD (DISTRIBUTING) AGENCIES TENALI (A.P.)

నాహీరో

నేను రైతును కాదు, రైతు బిడ్డనూ కాదు, కాని రైతులతో కలిసివుండే అవకాశాలు అనేకం లభించాయి. నా బాల్యమంతా రైతుల వద్దనే గడిచింది. వారు నాగలి దున్నేవారు. దుక్కి దున్నేవారు, కడుపు తీసేవారు. నాట్లు పోసేవారు. పీరు పెట్టేవారు, నాట్లు వేసేవారు. పైర్లు పెంచేవారు, వాటికి కోసేవారు, కళ్ళాలు చేసేవారు, పంట కుప్పలను కళ్ళాలకుచేర్చి నూర్చేవారు, ఈనుగులన్నీ వారి నిత్య జీవిత కృత్యాలు. ఇవన్నీ నాకు చూపించేవారు, పొలాలను ప్రేమిస్తూ పొలాలలో పనిచేసే రైతులనూ, కూలీలనూ ద్వేషించేవారుకూడా వున్నారు. ఈ విషయం బాలికుడు రైతు జీవితాన్ని చూసే గ్రహించాను. నేను వ్రాసిన కొన్ని కథలలో కన్పించే వ్యక్తి ప్రేమనూ, స్వతంత్ర వాతావరణంలో శ్వాసించాలనే ఆకాంక్షనూ రైతు జీవితంనుంచే గ్రహించాను. ఆధునిక వ్యవస్థ ప్రాచీన వ్యవస్థను ఆక్రమించుకొని రైతులమీద జరిపే అత్యాచారాలనూ, ఆక్రమాలనూ వారికి దగ్గరగా వుండి స్వయంగా నాకళ్ళతో చూశాను, నేను కూడా గ్రామంలోని అధికారవర్గం వారి బిడ్డను కావడంచేత, రైతుల మెడమీద కాడివేసి మోయలేని భారాన్ని మోసింది నేనేనా అనిపించేది. తన్నాడు జరుగుతున్న దోపిడికి, దుర్మార్గానికి బాధ్యుడు మా తండ్రిగారూ, మా తండ్రిగారి స్నేహితులూ, మా తండ్రిగారి స్నేహితుల స్నేహితులూ, అనే విషయాన్ని అర్థంచేసుకున్నాను. రైతులూ, రైతుబిడ్డలూ నా స్నేహితులు. వారి యిళ్ళు వాకిళ్లు నిత్యం నాకోసం దారి చూస్తూనే వుండేవి. కాని నేను వుండేవి ఒక అధికారి యిళ్ళు. మా తండ్రిగారు ఒక అధికారి. అందుచేతనే రైతు జీవితాన్ని రెండు వాకిళ్ళనుంచీ చూశాను. చూడదలచి కూడా కాదు. చూడవలసి వచ్చింది. చూశాను. ఈ దోపిడి ఒక వాకిటి వద్ద ప్రారంభమయ్యేది, మరో వాకిటవద్ద అంతమయ్యేది. మొదటినుంచి చివరదాకా రోజూ యీ క్రమం చూడవలసి వచ్చేది. నీతి నియమాలను రెండు కొలతబద్ద రెండు నుండేవో అన్నదు నాకు అర్థమయ్యేది కాదు. అధికారవర్గం తనకూ, రైతులకూ వేరువేరు కొలతబద్దలు సృష్టించింది. అధికారులను మంచిమంచి పదవులబట్టలు రావాలి. రైతులూ, కూలీలూ ఆకు ఎవిరికావాలి. మంచిమంచి బట్టలుంటే వాళ్ళను పొగడెక్కుతుందట! మా యింట్లోగాని (ప్రతివాడు రెండుమూడుపూటలు పొట్టనిండా పెట్టేవాడు. కాని రైతుకూలీలు పూటలా తిండిదొరకడం మహాపాపం. కడుపు నిండా తిండిపుంటే అతడు మాట వినడం కలవారికి లభించి వుండడం అధికారులకు ఉపద్రవం అయిపోతుంది! మనకు యెవరైనా యింత దానికి చేసి పెట్టినప్పుడు అంత (క్రమము తగినపలం దుట్టజెప్పాలిగదా! కాని మేమందరం రైతుల చేత పెట్టించుకోవటానికే అలవాటుపడినవాళ్ళం. మా యిళ్ళల్లో స్త్రీలను చాలా మర్యాదగా, గౌరవంగా చూచారు. అధికారుల యిళ్ళల్లోని స్త్రీలందరూ అమితంగా గౌరవించబడేవారు. మా తాలూకా తహశీల్‌దారుగారున్నారు, వారు పరహారణాలా హిందువులు. అయినా వారిభార్యను నిత్యం బురకాలోనే వుంచేవారు. రైతు కూలీల భార్యలనూ, తోబుట్టువులనూ అనేక రకాలుగా అవమానించడం అధికార వర్గానికి తగిన పనిగానే వుండేది. నా చిన్నతనంలో నేను ఓరాజాగారిని చూశాను. ఆయన తన సంస్థానంలో సంచారానికి బయలుదేరినప్పుడు యే గ్రామంలో బస చేస్తే ఆ గ్రామంలో రైతులనూ, కూలీలనూ, వారి భార్యలనూ, వారి తోబుట్టువులనూ (భార్యలో కట్టేయించేవాడు. ఆడవాళ్ళనూ, మగవాళ్ళనువేరుచేయించేవాడు. మగవాళ్ళ నందరినీ చెప్పులలో కొట్టించేవాడు. ఆడవాళ్ళ నందరినీ తన ఉద్యోగులకు పంచిపెట్టి ఆ రాత్రికి వారి దేహాలలో వుంచేవాడు. ఈ దృశ్యం స్వయంగా నా కళ్ళతో చూశాను. పొక్కసారి కాదు, రెండు మూడుసార్లు చూశాను. ఊహ! జగత్తులో యెన్నోసార్లు చూచి వుంటాను. ఇదంతా నా చిన్నతనం నాటి సంగతి. కాని, యీ నాటు 1953 లో కూడా అటువంటి సంగతే నా కాంగ్రెసు మిత్రు డొకడు చెప్పాడు. "దండి పథ (ఉంబాలు) నుంచి నిజాము వెళ్ళేదారిలో కొన్ని పరిబూస్థ తగులుతాయి. ఆ ఉళ్ళల్లో మంచినీరు దొరకవు. ఆ పల్లె వాసులు మంచి నీళ్ళు తెచ్చుకొనడానికి అడవిలో పున్న ఓ కొండమీద నెలయేటికి వెళ్ళవలసి వచ్చేది. ఆ కొండలూ, అడవులూ అన్నీ ఆటవీశాఖాధికారుల పెత్తనం క్రింద వుండేవి. అందువలన ఆ నెలయేటి నీరు (గ్రాగడానికి ఆ పల్లెటూరి స్త్రీలు తమకిలాన్ని లాగడం నమర్థించదగవలసి వచ్చేది" ఈ సంగతి చెప్పిన మిత్రుడు దాదాపుగల ఓ కాంగ్రెసువాది. దాదాపుగల ఓ కాంగ్రెసు మంత్రి మహాదుడు, దాదాపుగల ఓ కాంగ్రెసు పత్రికకు సంపాదకుడు. ఈ సంగతి తన పత్రికలో కూడా (వకటి.చాడు. ఈ సంగతి చదివిన తరువాత రైతులను దోచుకొనడంలోగానీ, పీడించడంలోగానీ, వారిని పీల్చి పిప్పిచేయడంలోగాని లోపమేమీ పుండలేదనిపిస్తుంది. భారతదేశ మంతటా రైతు సమస్యలు దాదాపు ఒకేరీతిగా వుంటాయి. తరతరాలనుంచి వారిమీద అత్యాచారాలు జరుగుతూనే వున్నాయి. ఇంగ్లీషువాళ్ళ కాలంలోనూ, ఇంగ్లీషువాళ్ళు వెళ్ళిపోయిన తరువాతకూడా రైతులు అన్యాయాలూ, అక్రమాలూ గురియవుతూనే వున్నారు. అత్యాచారాలు జరిగేటి ఆ తెల్ల వారలలో మన రైతులను అంతగా సంబంధం వుండేదికాదు.

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

కొత్త సీరియల్ జనవరి 2 నుంచి

పొలాలు మేల్కొన్నప్పుడు

సుప్రసిద్ధ అభ్యుదయ రచయిత శ్రీ కిషన్‌చందర్ నవల వచ్చే వారంనుండి ధారావాహిగా విశాలాంధ్ర ఆదివారం సంచికలో వెలువడుతుందని తెలుపుటకు సంతసిస్తున్నాము, ఆ నవల పీఠికను ఇక్కడ ఇస్తున్నాం.

—(సం.)

శ్రీ కిషన్ చందర్

యాతనలు అనుభవించేవారు. జాగీరుదారు దగ్గరనుంచి, జమీందారుదగ్గరనుంచి, పటేలు పట్వారీలదాకా రైతులమీద అత్యాచారాలు జరిపే వళ్ళందరూ అప్పుడూ నల్లవాళ్లే, యిప్పుడూ నల్లవాళ్ళే. అందుకనే వారితో "ఇంగ్లీషువాళ్ళు మన దేశంనుంచి వెళ్ళిపోయారయ్యా. చేసుకలు జరుపుకోండయ్యా" అని చెప్పితే వారి కళ్ళలో స్వాతంత్ర్య జ్యోతులు విరజిమ్మేకాంతులు కన్పించనే కన్పించవు.

రైతులమీద అత్యాచారాలు జరిపే అలవాటు యీనాటిది కాదు. ఇది అనేక శతాబ్దాల నుంచి (వేళ్ళు పాతుకొని బలపడుతూ వచ్చిన వంశపారంపర్యం. పట్టణాలలో నివసించే శ్రీమంతులుకూడా పల్లెటూరి రైతులనిత్య సంబంధాలు కలిగి వుండడం సహించలేరు. వారు రైతులమీద జరుపుతున్న దౌర్జన్యాలను సంతోషంగా సమర్థిస్తారు. నీతి నియమాలను సంబంధించిన నేడు పేరు కొలబద్దలు పట్టణాలలోకూడా వున్నాయి. అయితే వీటిని సమర్థించలేని వారుకూడా కొందరు వున్నారు. వారు కూడా రైతుల మీదనే నేరం మోపేవారు. "రైతు మూర్ఖుడు, దద్దమ్మ సంధ్యలు లేనివాడు. పనికిమాలినవాడు, పనిపుట్టి అతనికి సభ్యత తెలియదు. అతనికి చైతన్యం కలగలేదు." అనే వారు. అయితే రైతును మూర్ఖుడనా చేసిందెవరు? అతణ్ణి అక్షరాలు రాసిచ్చేలా చేసిందెవరు? అతణ్ణి సభ్యతకు దూరంగా వుంచిందెవరు? ఈ విషయాలను పరిశీలించగల సామర్థ్యం వారికి లేదు.

కాని నిజంగా మన సంస్థాన్ని, సాంఘిక జీవితాన్ని మన (వజలను, (వజాజీవితాన్ని దక్కగా తీర్చిదిద్దాలంటే యీ విషయాలను పరిశీలించ వలసిందే. అందుకు సామాన్యంగ వలసిందే. ఒక సంవత్సరం కాదు, రెండు సంవత్సరాలు కాదు, ఆ సేకశతాబ్దాల నుంచి రైతులను వ్యతిరేకంగా ఆచరణ జరుగుతున్న దౌర్జన్యాలను, వాటి తీవ్రతను గమనించవలసిందే. కాని ఆశ్చర్యమేమంటే మనం యీ దౌర్జన్యాలను, కన్నెత్తి చూడనేలేదు. ఈ దౌర్జన్యాలను అరికట్టడానికి అవసరమైన నిర్మాణాత్మకమైన పద్ధతులను అవలంబించనేలేదు. రైతు సమస్యలను పరిష్కరించడానికి సహాయపడలేదు, కాని వివసరైన రైతులు నడుపెత్తులనుంచి వచ్చే పత్రికకి తట్టుకొనలేక, ఉపరాక, ఉక్కిరిబిక్కిరై తమకు తామే సహాయం చేసుకొనడానికి ముందుకువస్తే, ఈ దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా ఎదురు తిరిగి నిలబడితే, పోగొట్టుకున్న తమపొలాలను మరలా సంపాదించుకొనడానికి తలపడితే, తమ స్థిర శీలాన్ని కాపాడుకొనడానికి నడుం బిగించితే, మితిమీరిన దౌర్జన్యాలకు గురికాకుండా తమ జీవితాలను భద్రపరచుకొనడానికి అవసరమైన సాధనాలను సమకూర్చుకొని వాటిని ఉపయోగిస్తే, మనం వారిమీద కాల్పులు జరుపుతున్నాము. వారిని పూర్వపు స్థితికానే అట్టిపెట్టడానికి (ప్రయత్నిస్తున్నాము. అందుకోసం వారి గ్రామాలకు పోలీసులను పంపిస్తున్నాము. మిలిటరీని పంపిస్తున్నాము. వారి యిళ్ళను నేలమట్టం చేస్తున్నాము. వారి సంబలను నిలువుగా తగల బెడుతున్నాము. పైగా రైతులే దౌర్జన్యానికిపిగారంటున్నాము. హింసాయుత కార్యాలను అవలంబిస్తున్నారని ఆరోపిస్తున్నాము. వారిని పరిహసిస్తున్నాము. ఈ విధంగా పరిహసించడం స్వయంగా తుపాకులతోనూ, బాష్పవాయువులతోనూ, పోలీసులతోనూ, మిలిటరీతోనూ, దౌర్జన్యంతోనూ, చిత్రహింసలతోనూ పరిపాలన కొనసాగించేవారికి తోచ నిస్సదు.

"పొలాలు మేల్కొన్నప్పుడు"లో తెలుగు గడ్డమీద తెలుగు రైతులు సూరనంగా ప్రారంభించిన (వతిఘటనోద్యమాన్ని (ప్రధానంగా తీసుకున్నాను. ఇరుకుమందు కూడా రైతులు తమ హక్కులకోసం అనేక పోరాటాలు సలిపారు. కాని ఆ పోరాటాలలో వారు పట్టణాలలోని (ప్రజాసామాన్యంతో సంబంధం పెట్టుకొనలేకపోయారు. కాని యీ పోరాటం ముఖ్యంగా ఆంధ్రలోనూ, దక్షిణ భారతంలోని యితర (ప్రదేశాలలోనూ రైతులు కొనసాగించిన పోరాటాలకు పట్టణాలలో వుండే సామాన్యప్రజల సానుభూతి కూడా లభించింది. ఈ పోరాటాలు సమూహంలో అగ్రగామిగా వున్న కార్మిక వర్గం యొక్క రాజకీయ చైతన్యమూ, దాని నాయకత్వమూ లభించాయి. తెలంగాణా రైతుల పోరాటం భారతదేశంలోని రైతులందరి పోరాటంగా పరిగణించబడింది. (తీవ్రమనుదాల్చిన రైతాంగ సమస్యలు ఒక నిర్దిష్ట పద్ధతిలో, నిర్భయంగా ముందుకువచ్చి ముందుపడిపోగా భారతీయప్రజాసామాన్యం దృష్టిని ఆకర్షించాయి. వారి సమస్యలలోని సూక్ష్మాన్ని గ్రహించిన తరువాత, తీవ్రమైన (వతిఘటన (ప్రారంభించిన రైతుల పక్షానే

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

"కోరా"

నెలు - పొలు

1911 స్థాపితము

మంకీ బ్రాండ్ అంటే బూట్ పాడు

సోరీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి - 3 ఎ.ఎస్.

సోల్ సెలింగ్ సబ్జంట్సు

నాగి సేల్సు కార్పొరేషను.

177, జగన్నాథ్ శంకర్ శేఠ్ రోడ్, బొంబాయి-4 బి.ఆర్.

క్రిషి

మరనాగలి

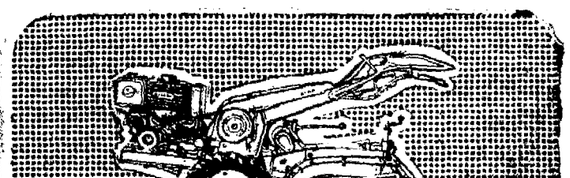

మీ పెట్టుబడికి మేలైన గిట్టుబాటు!

జపాన్ సహకారంతో ఇండియాలో (క్రిషిసంస్థ తొలిగా నిర్మించిన మరనాగలి రైతుల పాలిట వరప్రసాదం!

ఎంతో పరిశోధించి, అనుభవాన్ని తోడించి (ప్రతి భాగం మంచి నాణ్యంగా తయారయింది. దున్నడానికి దమ్ముచేయడానికి. విత్తడానికి, నీరు తోడడానికి, పురవాడానికి సేకర్యానికి వేరిపాల వ్యవసాయానికి ఇది కల్పవృక్షం!

దీని (ప్రత్యేకతల్ని గమనించండి

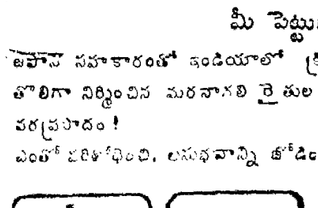

- నాలుగు జతల ఎడ్లపని ఇదొక్కటే చేస్తుంది.
- సరిక పరుపులో సులభంగా ఉపయోగపడుతుంది.
- ఒక టన్ను బరువున్న తొట్టిని లాగుతుంది.
- తక్కువ అర్థుతో దీన్ని నిర్వహించవచ్చు.
- వేర్వేరు పరికరాలను సులభంగా తోడించవచ్చు.

క్రిషి ఇంప్లిమెంట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ సికింద్రాబాదు - 3 Kiron

వచనము - కవిత్వము

'విషాద భారత' రచయితకు శ్రీ సోమసుందర్ లేఖ

ప్రియమిత్రులు ... గారికి— మీరు రచయితలో పంపిన మీ యిటీవల కృత "విషాద భారతం" నిన్న సాయంత్రం ఉపాలో అందింది. వెంటనే తెరచి అమూల్యాగం తదివాను, నా అభిప్రాయాలు క్లుప్తంగా వ్రాయ దానికి పనుపడుదనే పూనుకున్నాను.

ఒక్కమాట ముందుగా చెప్పనీయండి. మీకు ఈ గ్రంథాన్ని నాకు పీఠికాగా చేయ వైనా అవసరమైతే కావచ్చు. కాని 'నిజ అక్షి' గ్రంథాన్ని నామంతో మీరు చేసున్న సాహిత్యకృషి తైతికంగా మాత్రం అధ్వ-కాగా ఉంది. ముఖ్యంగా ఈ నాకు దేయం మీ స్త్రీమతిదే అయితే మరింత కోవనీయత సంధనిసోంది. కారణమేమంటారా - మీరు మీగద్య కవితలనిండా, స్త్రీల బహిరంగంగా మాట్లాడుకోడానికి సిగ్గుపడే నేటి సామాజిక కల్మష విషయాలను బాహిరంగా యధేచ్ఛగా వర్ణిస్తున్నారు. స్త్రీ మన స్తత్వానికి-లాలిత్యానికి భంగకరమైన ఎదాలు, పదచిత్రాలు, వర్ణనలు. చేస్తున్నారు. ఇదేమ త గర్వకారణంకాదు. ముఖ్యంగామీవ ర్తమానకృతి'విషాదభారతం'లో తెలుగుజాతియంగా పరిగణిల్లిన 'అనుమిరహా కన్యాదానం' అనేనా అనకుండా 'ఇంద్రమిరహా కన్యాదానం' అనడం "ఇడ్డీరోటా" అనడం అందున, ఇలాంటి మాటల్ని ఒక తెలుగు ఆడపడుచే - గౌరవనీయురాలే అంటున్నట్లు నటించడం ఏమాత్రం గౌరవనీయంగా లేదు.

సమాజంలో సాగుతున్న దొంగ వేషాలను, మోసాలను, ధర్మ వేషాలను, అజ్ఞాతవాసాలను, లోపాయకారీ లోటుపత్వాలను, చిద్రచిద్రంగా మీద కవితా కావ్యకంఠంగా నడుకుతూ వస్తున్నప్పుడు, ఈ అజ్ఞాతనామంతో ఆంధ్ర (వజానీకం ఎదుట అనంభ్యాత కావ్య సంసారంతో నిలచిన మీవిజాయిలీని, నిర్భీతిని" ప్రాంక్ నెస్"ని పిన్నియారిటీని, గుండెబిబ్బరాన్ని సహితం శంకించాల్సి నస్థితిని మీరే కల్పిస్తున్నారు. స్త్రీయంగా పరిశీలించినా - ఒక స్త్రీమన స్తత్వానికి - ఒక పురుషుని మన స్తత్వానికి వస్తుతః ఎంతో విభేదం ఉంటుంది. స్త్రీ ఎంత బరితెగించినదయినా పురుషుని సామీపూర్ణ దోరణిని అనుసంధించుకోలేదు. అందుచేతనే కర్తృత్వ నామధేయానికి, కవితా వాణి ద్యోతకంచేసే, కవి హృదయతత్వానికి ఎక్కడా లంగరు పడదరు. ఇంత ఆసంగత విషయాన్ని పెనవేసే వతిత హృదయాన్ని కిల్లోల పరచడం ద్వారా సాధించే అపూర్వ ప్రమోజన మేమిలో నాకు తెలీదు.

నా మనస్సులో కలిగిన అభిప్రాయాలను ఉన్నదున్నట్లుగా ఈ లేఖద్వారా, మీ ముందు పెడుతున్న సాష్టాంగ నెనరు క్షమి దగలరని, అన్యథా భావించరని ఆశిస్తాను.

2

మీరింతవరకూ కవితలనేకం వ్రాసి, వివిధ పత్రికల ద్వారా ప్రచురించి ఒక విశిష్ట వాణిని పొందించుకున్నారు. మీదైన ఒక శైలతని సంతరించుకున్నారు. అందుకు నా అభినందనలు స్వీకరి తుదుగాక! మీకనితాత్మ అనన్య సామాన్యము, అవితర సులభము-అనడంలో నేనెన్నడూ వెనుకంజవేయను. మీకవితనిండా సామాజిక విషమస్థితులపై నిరాయితీ గల కవి హృదయం సమృద్ధిగా ఉంది. సామాజిక వాస్తవాంపై నముద్భావానికి సంబంధించిన అధికారాలం మిళ్ళుటంగా ఉంది, కన్నుల ఎట్ట ఎదుట తాండవిస్తున్న కళ్ళలా వల్ల, కాలు స్యాల వల్ల ఎదతెగని కక్ష ఉంది. బోలనిన దుస్థితి. రావలిన సుస్థితి మున్నగునాటి పట ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసే ఆక్రోశం కూడా ఉంది.

లేనిదలా ఒక్కటే - ఆరోదనా మృత నిష్యందిత: పాదాలు విరిచి పోగులు పెట్టిన, వస్త్రపావేళ వదనంలాగ ఒకమాదు తదివితే దాలనిపించే. ఏనిపించే. మొదటనన్ బోన్ ఉండటం మన కవిత్వానికి కేవలం గర్వకారణం కాదు. గుండెలిండా కక్షసొంగే రాజకీయ పాక్షికోపన్యాసమో కుమ్మ కైలి. మీకుస్వంగానూ ఉంటూనూ అనుభవే కావ్యమవుతుంది' అన్న రమణారెడ్డి ఆకర సత్యాన్ని ప్రచారించి అధిగమ్యుడయ్యాడు. కాని సమస్యమతలోనే ప్రదుద్యం ఏర్పడుతుంది. ఈస్థితి నిర్మాతను ప్రుత్తి ఉన్నది. దర్శన మాత్ర కలదు, కాని కవికి కావలసిన మోతాదుకు మి దిన ఆగ్రహావేశాలూ కక్షమాత్రం కాన వస్తున్నవి. కేవలం కక్ష, ఆగ్రహావేశాలు మాత్రమే కవిత్వానికి ఉపగత్తలయితే శ్రీ ముసిగొండ శివ ప్రసాద్ కవితలు కూడా కావ్యత్వం నిస్తించేదేదా!! పైగా ప్రతిదానంపన్నత నాస్వాన్ సంస్కృతి కొరవడుతున్నవన్నదే నాకుగలదాళ. "ప్రత్యేకపరిస్థితులు సరిగా చిత్రించడం" లో నీరసత ఏర్పడుటంవల్లనే సర్వసమ్మత శక్తిమంత న కావ్యంగా "విషాదభారతం" రూపొందలేక పోయిందనే చింత కలుగుతోంది.

ఇదే సందర్భంలో గజ్జల మల్లారెడి ధ్యానంగుర్తుమానుకు. అతనికి వర్తమాన కక్ష పరిస్థితులపై మిక్కన్న తక్కువ ఎకసి ఉన్నదని ఎవరూ అనలేరు. అయితే అతని గేయాలలోఉన్న వ్యంగ్య వైభవం

— వై. బాలయ్య

దమక్కారభేద అతనికి కావ్యత్వం కలిగిస్తున్నాయి. "ధైర్యానికి నీ కుములేక దే ఆయా మారుతోంది?" వంటి అనేక వాక్యాలద్వారా యిది రూఢి అవుతోంది. శ్రీ రమణారెడ్డి చెప్పినట్లు మీ గేయాలలో కారం, అంగారం దట్టించడమేన మాట వాస్తవమే! కాని అదే కావ్యదేహానికి సర్వాంగీణ ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించలేదు. ఈ కావ్యంలో లేనివన్నీ చెప్పిన రమణారెడ్డి ఉన్నదంటున్న కావ్యం ఏతావుగ. ఏమరంగా వ్యంగ్యమయంగా చెప్పలేదు. "హృదయనిర్భరత్వం కవిత్వానికి కావలసిన ద్రవ్యం." నిజమే కానీ, హృదయ నిర్భరత్వం కలదా "రాజకీయోన్మాదాన్ని కవిత్వాలపుతున్నాయా? పొయిట్రీ ఇజ్ కమ్యూనిటేటివ్, బట్ అన్ కమ్యూనికేషన్ యిజ్ నో పొయిట్రీ. - అని తేల్చిన సుప్రసిద్ధ మార్క్సిస్టు కళా సాహిత్య విమర్శకుడు 'సిడ్నీ ఫింకిల్ స్టీన్' మాట యిక్కడ స్మరణీయం కాదా!! "కవిత్వానికి కావలసింది కవిహృదయాసంతి, దానిని పాఠకునికి చేర వెయ్యగలిగితేనాలు 'కవి' కక్షం పాఠకుడు నన్నే" ఎట్లా ఈ కవి కక్ష పాఠకతకి, ఈవేర వేయడమనే కార్యం ఏ ఎరంగా జరిగిందనే మీమాంసతో ఎనేలేదా? "ఈ కావ్య కర్తృత్వ మెద్దుకోసంతాయంటం ఆత్మద్రోహమే కాక స్వజాతి జనులను ద్రోహమని నా మద్దుకునే నమనుకుంటున్నాను" అని రమణారెడ్డి స్వాత్మకంగా చెప్పుకుంటున్నప్పటికీ మాత్రమైన కావాన్ని కూడా పంచిందాడు. ఆ కావ్యం తగ్గుల్లాడేమో నన్న భయంతో అమూలాగ్రంగా ఈ కావ్యాన్ని మెచ్చుకుని, ఆత్మవంచన చేసుకోలేను, నేను అసాధ మస్తకంగా ఈ కావ్యాన్ని మెచ్చుకోనంత మాత్రాన మీరుకూడా రమణారెడ్డి మాటలతో నన్నూ శత్రువర్గంలో జమకట్టరనే నిశ్చయం నాదుంది.

ఈ కృతిలో కృతకర్తలని అత్యస్తిన కనగా నిల్చే వాక్యాదులేకపోలేదు. 'ప్రళయ మృదుదు లాంటి నరుడు తెలుపాడు కనత్వ త్రినేత్రం' అదుపున ప్రజాస్వామ్యం ఒక ప్రాసిబూ టీ. ఓటు దాని గేటుకు తెల్పండే రేటు.' ఓటు ప్రభుత్వ సీటుకోసం చేసుకున్న నీకోలాంటి వ్యతిరేకమైన దద్దుబద్దమైన తిరుగుబాటు పండని ఉన్నాయి. కాని అట్టి తక్కువ కావటంతో ఈ కృతి నల్పబడింది. కవితా సుదాన్ని సమగ్రంగా పాలించలేకపోయింది. కనుకనే శక్తిమంత మయిన వచన కృతిగా మాత్రమే రూపొందింది.

4

మిత్రమా! ఈలేఖ మీకు ఒక్కసారి చెప్పనీయండి: మీ దైనదువ్యంపట్ల నాకెంతో గౌరవం ఉంది. ఇటీవలే అరిగిన అత్యంత నభలలో మీరోగరిసిన సత్యమూర్తి నేను మరచిపోలేను. ఈ విషయమూహా గతంలో మన మధ్యసాగిన లేఖలలో వ్యక్తమయే పుంటుంది. కాని నాకు కలుగుతున్న అనంతృప్తి చూపడ్డ ఒక్కటే. మీరు మీకిచ్చిన దుర్భ ద్వంద సమిధారంద్వారా కవిత (వ్రాయడం చేసుకుగలిగినంత న్యాయం చేసారనుకోవటమే! కనకనే ఇంతవిపులంగా ఈ రేఖ రాయాల్సి వచ్చింది. నాయా అభిప్రాయాలు ఎంతవ్యవధులో వెలువర్చినవి. నాకు నాకు అనిపించినదంతా మీకు వ్రాసి అభిప్రాయాలు కోరాను. మీ కళ్ళకు తెలిసిన మీ కవితలు నాకు పంపి నా అభిప్రాయాలు కోరారు. ఇదంతా మీ సౌజన్యం. ఇదంతా మీ సౌజన్యం. ఇదంతా మీ సౌజన్యం